

[Af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 90. Fremsat 20/12 79. Første behandling 7/2 80. Betænkning 17/4 80. Anden behandling 22/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 15 stemte for, 118 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetandpleje.

[Af Henrik Toft (V) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 101. Fremsat 22/1 80. Første behandling 7/2 80. Betænkning 18/4 80. Anden behandling 22/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 117 stemmer mod 17.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget.

(Lovforslag nr. L 143. Fremsat 21/2 80. Første behandling 11/3 80. Betænkning 17/4 80. Anden behandling 22/4 80. Tillægsbetænkning 22/4 80).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Dræbye (RV):

Vi havde ved anden behandling en drøftelse af muligheden for at sikre ikke i kommunalbestyrelsen repræsenterede partier adgang til at udpege valgstyrelser og tilforordnede vælgere på valgstederne, sådan at man ikke var i den situation, at disse partier skulle gå tiggergang til kommunalbestyrelsen for at få en sådan repræsentation i forbindelse med afviklingen af valget.

Det resulterede i, at vi på et udvalgsmøde under et samråd med ministeren drøftede denne situation, og i tillægsbetænkningen kan man nu læse, at udvalget alene vil medvirke til en henstilling til kommunerne om at løse dette problem. Men vi synes, at når problemet eksisterer – og det gør det: der er en række eksempler på, at kommunerne ikke opfylder de ønsker, som også flertallet har givet udtryk for – og man kan regulere det på en udmærket måde ved lov, som vi har stillet forslag om, vil det være rigtigt at gøre det. Vi skal derfor anbefale de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Tang Sørensen (FP):

Fremskridtspartiet er enig i intentionerne i de 3 stillede ændringsforslag. Vi erkender, at der ligger et problem vedrørende udpegning af valgstyrelser og tilforordnede til at repræsentere de enkelte partier, når der afholdes valg, men vi finder, at indføjelser af den foreslåede § 33 a er af en sådan karakter, at det vil skabe en lang række vanskeligheder vedrørende administrationen. Derfor tilslutter vi os bemærkningerne i tillægsbetænkningen om, at man henstiller til kommunalbestyrelserne, at de tager tilbørligt hensyn til de partier, der ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, og jeg skal meddele, at vi ikke kan stemme for de 3 stillede ændringsforslag, men vi er enige i intentionerne.

Steffensen (KrF):

[Steffensen]

Det mindretal bestående af socialistisk folkeparti, det radikale venstre og Danmarks retsforbund, der har stillet ændringsforslagene, kan kristeligt folkeparti tilslutte sig. Vi er enige i de intentioner, der er givet udtryk for dels af hr. Dræbye, dels i bemærkningerne, og jeg skal ikke her føje mere til dette, men bare sige, at vi vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Flygaard (DR):

I tilslutning til de stillede ændringsforslag vil jeg gerne gøre et par bemærkninger.

Det må da være rimeligt, at alle opstillingsberettigede partier får tilforordnede ud fra et godt, demokratisk princip, og det må være rimeligt at tage udgangspunkt i tilslutningen ved sidste folketingsvalg. Det er da muligt, at der er nogle tekniske problemer ved udformningen af regler herom, og det er da også muligt, at ændringsforslagene kunne have været udformet bedre, end tilfældet er her, men det er min opfattelse, at selv en forstærket formulering i et cirkulære om valg til folketinget ikke vil være tilstrækkeligt til at sikre en repræsentation dér, hvor der virkelig er problemer.

For øjeblikket står der i cirkulæret om valg til folketinget følgende vedrørende forberedelse til valget: ministeriet skal dog henstille, at der tages tilbørligt hensyn til partier, der ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen.

Når en sådan formulering i det gældende cirkulære ikke har været i stand til alle steder at skabe rimelige forhold, stiller retsforbundet sig meget tvivlende over for, at en forstærket formulering i cirkulæreform, der ikke giver nogen sikkerhed, vil ændre synderligt på det pågældende forhold, og jeg skal bare her nævne et enkelt eksempel på, hvorledes man kan risikere at blive behandlet.

I Ålborg kommune er der omkring 600 tilforordnede. Man tager så antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer og dividerer op deri, og så bliver der et restantal på 10-15, somme tider 20 tilforordnede. Men selv denne restmængde på 10-15 tilforordnede kan retsforbundet ikke få nogen andel i. Vi er blevet stedse dårligere behandlet i Ålborg kommune, og det finder vi egentlig helt urimeligt. Ved sidste folketingsvalg endte det med, at vi faktisk kun kunne få tilforordne-

de, hvis der kom afbud fra nogle af de tilforordnede, der udelukkende var udpeget blandt partier repræsenteret i kommunalbestyrelsen. Det er baggrunden for, at retsforbundet finder, der er et udtalt behov for at få ændret loven på det pågældende område, og derfor anbefaler vi meget, at man stemmer for de stillede ændringsforslag.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Mindretallet har ved ændringsforslagene søgt at sikre, at opstillingsberettigede partier får ret til at besætte et antal pladser som valgstyrere og tilforordnede vælgere svarende til deres andel af de afgivne stemmer inden for opstillingskredsen ved det sidste folketingsvalg.

Forslaget indebærer imidlertid dels nogle praktiske, dels nogle principielle problemer. Efter forslaget er det de lokale organisationer for de pågældende partier, der skal foretage indstilling om partiernes valgstyrere og tilforordnede vælgere. Desværre er lokale organisationer for partierne ikke altid et entydigt begreb. Politiske partier på lokalt plan er organiseret på noget forskellig vis.

Selv om det for de kommunale myndigheder i de fleste tilfælde formentlig nok vil være muligt uden videre at konstatere, hvem der lokalt tegner partiet, ville det i andre tilfælde kunne give anledning til vanskeligheder, f. eks. hvis partiet overhovedet ikke har nogen egentlig lokal organisation.

Hvis det bliver gjort til en ret for de ikke repræsenterede partier at indstille til hvervne, vil det også være nødvendigt at indrømme partierne en vis frist til at tilkendegive, om de overhovedet ønsker at gøre brug af denne ret. Det antal valgstyrere og tilforordnede vælgere, som de ikke repræsenterede partier efter forslaget får ret til at indstille, afhænger også af det samlede antal, der skal udpeges i kommunen, og det beror jo på kommunalbestyrelsens beslutning.

For mig at se vil disse forhold bevirke, at hele beslutningsprocessen omkring udpegelse af valgstyrere og tilforordnede vælgere i væsentlig grad vil blive gjort kompliceret og langsommelig ved en gennemførelse af ændringsforslagene, og der er jo ikke megen tid i forvejen til at tilrettelægge tingene, hvis et valg udskrives med det korteste varsel.

[Indenrigsministeren]

Men også hvis man ser væk fra disse vanskeligheder, er det min opfattelse, at ændringsforslagene indebærer nogle principielle betænkkeligheder. Forberedelsen, afviklingen og opgørelsen af valget påhviler de kommunale myndigheder, enten direkte eller gennem repræsentation i valgbestyrelsen og gennem udpegelse af valgstyrelse og tilforordnede, og ikke partierne.

Et forslag om, at de folketingspartier, der ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, får ret til at udpege valgstyrelse og tilforordnede vælgere i forhold til de opnåede stemmetal ved sidste folketingsvalg, må i øvrigt logisk set medføre et tilsvarende krav fra de folketingspartier, der er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, og det kunne så betyde, at de upolitiske lister i kommunalbestyrelsen ikke ville få et dækkende antal pladser, om overhovedet nogen, som valgstyrelse og tilforordnede vælgere, fordi man jo kun kan udpege 100 pct. af det antal pladser, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal udpeges.

Det er på den baggrund min opfattelse, at ændringsforslagene ikke lader sig realisere, men jeg vil bede forslagsstillerne bemærke, at det er de væsentlige praktiske problemer i forbindelse med forslaget, jeg vender mig imod, og ikke på nogen måde forslaget i princippet, og jeg skal gerne i anledning af det, hr. Flygaard og andre har sagt, sige til folketinget, at jeg vil gøre, hvad jeg kan for, at den henstilling, der kommer, bliver af en sådan art – og den vil om nødvendigt blive fulgt op af yderligere henstillinger – at der er rimelig udsigt til, at de, skal vi sige urimeligheder, der opstår et og andet sted, ikke lænere vil finde sted – i tilnærmelsesvis samme omfang i alt fald.

Dræbye (RV):

Jeg bemærkede, at ministeren i sit svar konstaterede, at det var de væsentlige praktiske problemer, der var anledning til, at man ikke ønskede at medvirke til ændringsforslagene realisering.

Jeg synes jo nok, det ville have klædt ministeren og flertallet, om man så havde medvirket til at finde en løsning på disse praktiske problemer, sådan at der var blevet etableret en rettighed, og ikke alene havde valgt det standpunkt, at vi kan henstille os fra problemet og få en løsning ad den vej.

Så rejser ministeren et mere principielt problem, idet han siger, at lokale organisationer kan man ikke sikre en rettighed. Man kan jo altså sikre dem, og det vil man gøre, ved en adkomst til at indstille ikke ad lovgivningens vej, ikke ved at give dem en rettighed, men ved at henstille til kommunerne, at man gør nøjagtig det samme som det, der er ændringsforslagets sigte og fremgangsmåde. Der er altså ikke i forbindelse med selve udpegningen af tilforordnede vælgere og valgstyrelse nogen som helst principiel forskel på forslaget og ministerens bemærkninger. Den principielle forskel drejer sig alene om, hvorvidt det skal være en nådegave, som kommunalbestyrelsen kommer med, eller det skal være en ret, som partierne er udstyret med. Jeg har meget svært ved at se, at det er så afgørende et princip, at man ikke godt kunne finde en løsning også på de praktiske problemer.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne gentage over for hr. Dræbye, at det, jeg tager stilling til, er et konkret forslag og de problemer, der er forbundet med det konkrete forslag. Jeg har ikke afvist, at der kan findes løsninger, men i alle de forarbejder, der er gjort i forbindelse med forskellige revisioner af valgloven, og hvor disse tanker har været drøftet, har det ikke været muligt at finde praktisk administrerbare løsninger, der gav den ret og den sikring, som hr. Dræbye efterlyser. Det er de praktiske problemer, der danner hindringen, og ikke uvilje.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 36 stemte for, 74 imod.

Ændringsforslag nr. 1 og 2 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 3.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

[Indenrigsministeren]

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om kommunal indkomstpøolitik.

[Af Thorndahl (FP) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 106. Fremsat 25/3 80).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 6 og 7 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om maksimering af kommunernes skatteudskrivningsret.

[Af Thorndahl (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 186. Fremsat 25/3 80).

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning. (Afskaffelse af kommunal spekulation i ejendomsbeskatningen).

[Af Thorndahl (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 187. Fremsat 25/3 80).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Regeringen er som bekendt enig med forslagsstillerne i, at væksten i de kommunale udgifter må bringes ned. Regeringen mener imidlertid også – åbenbart modsat forslagsstillerne – at bestræbelserne på at dæmpe væksten i videst muligt omfang må respektere det kommunale selvstyre. Fremskridtspartiets forslag om maksimering af skatteudskrivningsretten og om kommunal indkomstpøolitik betyder en afskaffelse af den kommu-

nale skatteudskrivningsret, der altid har været en hovedhjørnesteen i det kommunale selvstyre her i landet. Forslagene betyder endvidere, at en række kommuner må foretage direkte nedskæringer i deres nuværende aktiviteter, for nogles vedkommende endog af et meget betydeligt omfang. Derimod vil andre kommuner sætte aktiviteterne stærkt i vejret.

Jeg er enig i, at nogle kommuner bør holde igen mere end andre, og jeg kan da i øvrigt også notere mig, at det er første gang, fremskridtspartiet mener at kunne bruge det ellers så forkætrede udgiftsbehovstal. Det er imidlertid nok for meget forlangt, at udgiftsbehovstallet til trods for de forbedringer, der er sket i det, nu kan bruges til at fordele 3–4 gange så mange milliarder som dem, der i øjeblikket fordeles via bloktilskuddene. Og så er det i øvrigt efter regeringens opfattelse helt urimeligt at forlange, at der skal ske en så drastisk ændring af serviceniveauet i en række kommuner. Det vil medføre et stort antal afskedigelser nogle steder, og for de afskedigede vil det være en ringe trøst, at en kommune i en anden ende af landet muligvis har brug for flere folk.

Efter regeringens opfattelse må den rigtige metode i arbejdet med at dæmpe stigningen i de kommunale udgifter være i samarbejde med de kommunale organisationer at fastsætte generelle rammer, der hen ad vejen modificeres af forskelle i udviklingen af udgiftsbehovet.

Til sidst en enkelt bemærkning om lovforslaget om ændring af lov om kommunal udligning. Jeg tror ikke, det er udsigten til en beskeden gevinst i den kommunale udligning, der bestemmer valget af grundskyldpromille, og jeg er derfor ikke enig i begrundelsen for fremskridtspartiets forslag. Derudover mener jeg, at reglerne om kommunal udligning på dette felt simpelt hen må følge skattelovgivningens regler.

Jeg tror i øvrigt ikke, fremskridtspartiet har fremsat forslagene i forventning om, at de bliver vedtaget; dertil er de for dårligt begrundet og har alt for voldsomme og urimelige virkninger. Regeringen kan i alt fald ikke tiltræde dem.

Hans Hækkerup (S):